

Sekretariatet
Utvalg for fag- og yrkesopplæringen
Karlisenutvalget
Kunnskapsdepartementet, Akersgt 44, postboks 8119 Dep, 0032 Oslo
Telefon: 22 24 75 23 Faks: 22 24 75 96 E-
mail: Sekr.fag_yrkesoppl.@kd.dep.nowwww.kunnskapsnettverk.no

Referat fra møte i Utvalg for fag- og yrkesopplæringen

9. og 10. januar 2008

Til stede:

Fra utvalget:

Rolf Jørn Karlsen, leder
Jan Christian Vestre
Per Aahlin
Lisbeth Berg-Hansen, kun dag 1
Ida Munkeby
Gunn Ovesen
Robert Salomon
Dagfinn Haukanes
Pål Schøne
Hanne Luthen
Siri Røine

Deltok ikke:

Kirsti Saxi
Jens Bjørnåvold
Jørn Siljeholm
Tor-Arne Solbakken
Lise Tanum Aulie
Marit Schønberg

Fra sekretariatet:

Gaute Losnegard
Jan Ellertsen
Hilde-Marie Branæs
Elisabeth Løvaas, kun dag 1
Olav Reiersen

Referent: Olav Reiersen

Rolf Jørn Karlsen ønsket velkommen.

Den utsendte dagsorden ble godkjent.

Møteplanen for våren ble lagt frem og godkjent. Men det ble kommentert at det fremdeles er satt av litt for lite tid til egentlige tema.

Havbruksnæringen. Innledere Lars Horn, Forskningsrådet og Rune Dyvik, Fiskeri og Havbruksnæringens Landsforening

Se presentasjoner på hjemmesiden.

Noen hovedpunkter fra innlederne:

- Det er kraftig nedgang i antall årsverk i næringen, men sterk økning i produktiviteten.

- Det er stort behov for kvalifiserte medarbeidere, fagbrev viktig.
- Ønske om folk med høy utdanning, spesielt kombinert med praksis.

Momenter fra den påfølgende debatten:

Bransjen sliter med rekruttering. Utvalget må se på mulighetene for kryssløp (anledningen til å gå til tegne lærekontrakt i fag utenom eget utdanningsprogram), og å se på karriereveier for fagarbeidere i bransjen. Fagskolen ble nevnt spesielt.

Klimautfordringene. Innleder Gunnar Eskeland, CICERO

Ikke presentasjon på hjemmesiden, men notat kommer senere. Noen punkter fra innlegget:

EU har satt som mål å holde temperaturøkning innen to grader i dette århundret. Det kan bli fem grader endring mener noen. Men det er stor usikkerhet, noen mener fem grader endring er mer realistisk. Endringene ligger ganske langt fram i tid. Selv med stopp i utslipp i dag vil endringer komme i mange år framover.

Økonomien skal samtidig vokse. Ny energi kan bli dyrere. Også politikken vil bety endring. Endringene vil ikke nødvendigvis bli bare negative for Norge. Ikke så viktig i sum. Vi må gjøre det beste ut av det uansett.

For oss i Norge, vil konsekvensen av våre tiltak bety mer enn selve klimaendringen.

Vi må være mer forberedt på endring.

Å vite hvordan vi kan forberede oss på endring vil være viktigere enn hva endringene er.

Klimaendringer kan i mange tilfeller utnyttes positivt dersom en har positive og endringsdyktige innbyggere.

Investering i utdanning kan være viktigere enn realaktiva.

Utdanningsnivået som sådan vil være viktig, vi vil ha behov for folk som kan tenke gjennom sine handlinger, som kan ta kollektive beslutninger og kan kommunisere disse.

Momenter fra den påfølgende debatten:

Vi må se på hva som skal være med i grunnkompetansen. Utvide grunnleggende ferdigheter? Endringskompetanse, kreativitet og innovasjonsevne er viktige begreper. Evnen til å forstå og analysere vil være viktig. Språkkunnskaper og utvidet kommunikativ kompetanse ble også nevnt.

Overgang fra fag- og yrkesutdanning til fagskole, høyskole og universitet. Innledere Elsa Husa og Inger Johanne Christiansen fra Kunnskapsdepartementet

Se presentasjoner på hjemmesiden.

Utvalgsmedlemmene tok opp spørsmål knyttet til y-veien, finansieringen av fagskolen inkludert ulikheter i jentefag og guttefag, og hvordan studenter med ulik yrkesfaglig bakgrunn klarer seg i høyere utdanning.

Lovfestet rett til lære plass

Tekstbidrag var sendt ut med innkallingen.

Ganske unison avvisning av forslaget om å lovfeste rett til lære plass. Mulig åpning for å se på muligheten for sterkere føringer for offentlige virksomheter. Men det var også stor enighet om at det må et grundigere resonnement til enn det som var presentert i teksten. Det vil være

viktig å foreslå andre tiltak som kan lette mulighetene for elevene til å få læreplass. Dette henger nøye sammen med utfordringene knyttet til frafall og til dels rådgiving. Disse emnene skal diskuteres senere.

Det var ulike meninger om i hvilken grad lærlingtilskuddet hadde betydning for bedriftenes vilje til å ta inn lærlinger og om spørsmålet om fond.

Det ble nevnt noen problemområder:

Mer fleksibilitet ved større mulighet til kryssløp (forklart på side 2) og overgangsordninger.

Tidligere formidling.

Styrket rådgiving.

Betydningen av å få innfridd førstevalget ble diskutert og uenighet avdekket.

Det ble etterlyst bedre struktur på fakta, drøftinger og tiltak, og det ble understreket betydningen av at fakta må være tydelig og riktig.

Sekretariatet tar signalene og vil utarbeide ny versjon.

Foreløpig oppsummering av trender

Tekstbidrag var sendt ut med innkallingen.

Diskusjon om begreper. Kunne like gjerne vært kalt tiltak. Men det ble ikke vurdert som problem. Samtidig ble det hevdet at vi må være klare på definisjoner, ikke minst for oss selv.

Store ytre trender ikke med, som for eksempel sentralisering, den råvarebaserte norske økonomien og at vi får en gruppe folk med annen kulturell bakgrunn.

Behovet for kvalifisert arbeidskraft vil vi ha også om konjunktorene svekkes.

Vi bør snakke om omstilling i stedet for omskolering.

Vi trenger et robust utdanningssystem men med større omstillingsevne.

Verdiskapningsperspektivet og industriens behov ble etterlyst.

Det er behov for en fleksibel lærlingordning.

Det kjønnssegregerte arbeidslivet bør tas med.

Kompetansebegrepet må diskuteres.

Trend mot økt ønske og behov for å formalisere realkompetanse. Krav om sertifisering øker.

Eget punkt som omhandler ungdommens verdier og preferanser.

Innvandrerens betydning, og at de også skaper egne systemer.

Utvalget må ta stilling til hvor brett vi skal gå. Vi skal ikke være for lojale, og vi skal ta oss rett til å skrive inn nye ting. Selv om det ofte blir sagt at vi ikke skal inn i nye reformer, skal utvalget fremme forslag der vi ser behov.

Tekstutkast kapittel 1 og 2

Tekstbidrag var sendt ut med innkallingen.

Som skrevet på forsiden av rapportutkastet er de ulike avsnittene bearbeidet i ulik grad.

Rapporten ble vurdert positivt, men det kom en del kommentarer. Det ble understreket at disse kapitlene skal være beskrivende, og at derfor må enkelte politiske uttalelser lukes ut og noen avsnitt må skrives om. Noen ordvalg ble kritisert for å kunne oppfattes som negativt

betegnende. Enkelte feil må lukes ut og referanser må med hvor det mangler. I tillegg til den rent faktiske beskrivelsen av utdanningssystemet, ble det etterlyst mer om faglig innhold, relevans og kvalitet i utdanningen. Bakgrunn og foranledning for de beskrevne reformene kan utdypes. I tillegg var det ønske om gode eksempler som kan gjøre rapporten mer leservennlig.

Avsnitt 2.12 Utfordringer er det nødvendig å arbeide grundig med. Men dette vil bli påvirket av det fremtidige arbeidet i utvalget.

Rapporten ble gjennomgått avsnitt for avsnitt. Sekretariatet noterte seg innspillene og vil endre utkastet i tråd med disse.

Sekretariatet tar gjerne i mot alt fra rettelser, endringsforslag, kommentarer og tekstbidrag. Småting kan påpekes uten debatt. Større bidrag, kommentarer eller problematiseringer kan publiseres på hjemmesiden slik at det kan bli gjenstand for debatt utenom møtene.

Fremdrift

Jan redegjorde og presenterte planene for våren. Innspill fra utvalgsmedlemmene ble notert.

Rådgiving, innledere Lone Lønne Christiansen, Utdanningsdirektoratet og Liv Marie Bakka, Rådgiverforum Norge

Se presentasjoner på hjemmesiden.